

"Rodili vam bomo predstavo in vam jo pokazali,
vendar boste videli to, kar želite videti."

KULTURA IN ŠPORT

14 NOV 2019 JEVGENIJA MARIJA ŠKONDA

Aleksej Obrazcov
Ivan Ščavrovski

16

Od 6. do 9. novembra se je na malem odru **SNG Nova Gorica** odvila premiera predstave «Os». Uprizoritev pod vodstvom režiserja Alekseja Obrazcova po motivih zbirke zgodb »Obrnjena rokavica« srbskega klasika Milorada Pavića se je na slovenskem odru zgodila po zaslugi koprodukcije **SNG Nova Gorica** s santpeterburškim gledališčem »Osobnjak«.

V programu za predstavo piše: PREDSTAVA V ŽANRU METAFIZIČNEGA SOLIPSIZMA PO MOTIVIH MILORADA PAVIĆA. Naš dopisnica Evgenija Marija Škonda si je uspela ogledati zadnjo uprizoritev in postavila nekaj vprašanj režiserju predstave.

Predstava me je presenetila na pozitiven način. Priznam, bila sem skeptična. Gledališče "Osobnjak" mi ni bilo znano, komentar v programskem listu predstave pa je bil nekoliko zaskrbljujoč. Praviloma se izogibam nepotrebnim zapletom in obrnjenim pomenom. Poleg tega je Pavić neskončno kompleksen avtor, tudi za branje. Toda predstava se je izkazala kot vrhunska! Lahko bi jo primerjali za najboljšimi produkcijami vlemest: scenografija, kostumi, luči, igralska igra - vse je bilo popolnoma odlično izvedeno! Velika ruska pesnica Marina Cvetajeva je prva izrazila misel, da pisatelj potrebuje soavtorja. Potem je to misel pobral še en izjemen pesnik Josif Brodski. V predstavi "Os" najdem potrditev iste misli, poleg tega pa jo v ospredje postavlja režiser sam s citatom "*Rodili vam bomo predstavo in vam jo pokazali, vendar boste videli to, kar želite videti*".

Odlomek iz predstave "Os" (posnetek Ivan Ščavrovski)

To je predstava - meditacija. Vidite slike, svetlobo, slišite glasbo, v resnici pa razmišljate o svojem notranjem svetu. Se pravi, da ni tako pomembno, kaj se dogaja na odru. Režiser nam daje edinstveno priložnost, da se ustavimo in prisluhnemo sebi. A

reakcija občinstva ni tako preprosta. O tem, kako režiser dojema odziv publike na njegovo ustvarjanje in kako je sploh nastala ideja o predstavi, smo se z njim pogovarjali po predstavi.

Odlomek iz predstave "Os" (posnetek Ivan Ščavrovski)

Aleksej, kako ste prišli do ideje, da bi ustvarili takšno predstavo in jo potem prikazali v Sloveniji?

"Oh, to je zapletena zgodba. Igralke, ki igrajo glavne junakinje, so skupaj študirale na gledališki fakulteti v Sankt Peterburgu. Imele so skupno profesorico za gibanje - Rezido Gajanovo. (Rezida Gajanova je koreografinja predstave "Os" - op.ur.) Rezida je energična oseba, veliko potuje... Prav ona je prišla do te paradoksalne ideje, kljub pomanjkanju denarja združiti dve mesti z eno predstavo. Dva gledališča - dve kulturi..."

Želite povedati, da ste pripeljali predstavo v Novo Gorico na pobudo ene same osebe - koreografinje? Toda ustvarjanje predstave je drago. Kako je prišlo do realizacije načrta? Ste imeli kakšne sponzorje?

"V Sankt Peterburgu smo predstavo uprizorili na lastne stroške. (V Sankt Peterburgu je bila premiera predstave "Os" 28. septembra 2018 - op.ur.) Podpore v Rusiji na žalost nismo dobili. Tukaj, v Sloveniji, pa so nam namenili sredstva za izpeljavo predstave. Po

zaslugi mladega umetniškega vodje **SNG Nova Gorica Marka Bratuša** in direktorice gledališča **Maje Jerman Bratec**, si je to predstavo lahko ogledalo tudi slovensko občinstvo. Marko in Maja sta obiskala tri gledališča v Sankt Peterburgu in izbrala naše. V angleščini sta izjavila eno frazo, ki si je nisem zapomnil, a njeno bistvo je, da drugega nista mogla izbrati. Dejala sta: "To nam ustreza. Želimo točno to - nekaj, kar je nenavadno in nerazumljivo." Za sodelovanje so se odločili takoj po ogledu naše predstave v Sankt Peterburgu."

In kako je publika sprejela nastop v Rusiji in tukaj, v Sloveniji?

"Moram povedati, da v Rusiji kritiki običajno govorijo o mojih predstavah, da je bolje, da se odpravim s svojimi predstavami v Evropo. Zdaj pa mislim, da bodo morda v Evropi rekli: bolje, da se vrnete v Rusijo s svojimi predstavami (smeh). A pravzaprav so me zelo presenetili slovenski šolarji! Podnevi so na predstavo prišli učenci višjih razredov. Zgrožen sem pričakoval, kaj se bo zgodilo. Ampak na moje presenečenje, so si celotno predstavo ogledali zelo osredotočeno, v enem dihu. Bil sem preprosto šokiran!"

«...čeprav je imel človek neko stvar ali predmet že stokrat v rokah, bo s ponovnim ogledovanjem našel nekaj novega, dotlej neopaženega» (Milorad Pavić)

«"Os": to je platno, panorama, ki si jo lahko ogledamo v kateri koli smeri, in v katerem koli času (v poljubnem času)» (Aleksej Obrazcov)

No, morda ravno zato, ker imajo še čisto zavest, in družbeni okvir in stereotipi še niso tako globoko zakoreninjeni v njih?

"No, ja ... Moje predstave je bolje zaznati, ne analizirati. So kot vata. Sežeš vanjo z roko, mehka je in prijetna, in globlje kot sežeš, bolj gosta postane vata... Direktorica me

je prosila, naj gledalcu dam kakšen namig... in odgovoril sem: v mojih predstavah se razglaša dolgčas. V bistvu je dolgčas temelj mojih predstav. V gledališču ni nič drugega kot energija. Natančneje, obstaja samo energija. Nekoristno je pripovedovati zgodbo. Neumno bi bilo vzeti Paviću kakšno linearno zgodbo. Ali vzeti in prenesti na primer zgodbo, ki se dogaja v moji glavi. To ni nikomur zanimivo! Gledalca zanima zgodba, ki se zgodi v njegovi lastni glavi!"

Seveda! In tu ste zadeli v polno! To se je zgodilo z menoj med predstavo. Padla sem v meditacijo in imela tihi dialog s seboj. O kratkosti življenja, neizogibnosti smrti... Pravzaprav sem vizualizirala svoj strah pred tem! Ne morem pa reči, da se je isto dogajalo z ostalo publiko. Ja, bili so tudi takšni, ki sploh ničesar niso razumeli. Vas to ne moti?

"Ljudje ne razumejo, ne zato, ker je vse zelo zapleteno, ampak zato, ker razmišljajo v kategorijah, ki jim ne omogočajo prepoznavanja vseh teh simboličnih ciklov. Poskušajo analizirati, da bi dobili nekakšen odziv. A to ne deluje! Namreč vsi ne želijo usmeriti pogleda v drugo smer, proč od dejanske resničnosti, ki jo vidimo. Obstajamo v skladu z določenimi pravili, ki jih diktira družba, in včasih ne zmoremo odgovoriti niti na osnovno vprašanje. Še zdaj, ko govorim z vami, pazim, da bodo moje besede razumljive v upanju, da bo vaš bralec nato razumel njihov pomen. Ko pa sem sam, čutim svojo os in brez da bi se oziral na celotno človeštvo, mi ta pove, kam naj gledam in kaj naj mislim. Že dolgo razumem, da je pomanjkanje povratnih informacij gledalca tisto, kar potrebujem! To je celo super!"

Odlomek iz predstave "Os" (posnetek Ivan Ščavrovski)

Zakaj Pavić?

"O, Pavić je absolutni genij! Takšna energija besedila! Je tako velikodušen pisatelj. Od njega si lahko sposodite samo eno besedno zvezo in jo uporabljate skozi celo življenje: pišete knjige, postavljate predstave, snemate filme... To je nekakšen recept za lene in ne zelo nadarjene avtorje (smeh). Nisem imel super ideje. Preprosto, zahvaljujoč Paviću, sem začutil, da resničnost dejansko obstaja v človeku. Vsak ima svojo in le majhen odstotek le-te je skupen vsem."

Kako vam je bilo vseč v Sloveniji?

" Slovenija me je dobesedno očarala! S ženo in otroci (igralka Kristina Skvarek, ki je v predstavi igrala rusko junakinjo, je režiserjeva žena) smo se odpravili v hribe, obiskali izvir Soče, se sprehodili po vinogradih... Slovenija je brezpogojna lepota in mir! Morda smo imeli srečo z ljudmi, vendar se mi zdi, da so ljudje tukaj vsi odprti in popolnoma svobodni. V njih je neka preprostost, ki ni značilna za Ruse, zato sem se moral prilagoditi tej poštenosti, nad katero sem se v nekaterih trenutkih celo zgražal in se mi je zdela precej netaktična. Vendar me to ne moti, ravno nasprotno, dojemam jo kot vrlino! Poleg tega pa tudi Slovenci dobro pijejo! Ne po rusko, težko in pijansko, ampak zabavno in pijansko po svoje. Morda še ne razumem veliko o Slovencih, vendar jih vsekakor sprejemam. In kako toplo so nas sprejeli, to je eden mojih najboljših vtisov iz vseh potovanj!"

Če bi radi uporabili vsebino s spletne strani Russia Beyond (delno ali v celoti), pri svoji objavi dodajte zraven še povezavo na prispevek na naši strani.